

Jacques Gaillot 75 jaar

Op 11 september 2010 is de Franse bisschop Jacques Gaillot 75 geworden. Vijftien jaar geleden werd hij door Rome als bisschop van Evreux aan de kant gezet. Hij werd 'titulair bisschop van Partenia', waarvan hij een wereldwijd virtueel bisdom maakte. Voor onze vredesbeweging is hij een eminent voorbeeld van de actieve geweldloosheid, een centraal begrip in onze werking.

Actief is hij altijd geweest, en nog altijd. Enkele domeinen waarop hij prominent aanwezig was: de strijd tegen de kernwapens, de Palestijnse zaak, de mensen-zonder-papieren, de daklozen, de mensen die door de kerk veroordeeld werden (echtgescheidenen in een tweede relatie, homo's...). Altijd en overal speelt hij in op wat in de wereld gebeurt. Zijn maandelijkse bijdragen op www.partenia.org (waar hij nu mee gestopt is, maar die nog altijd in het archief na te lezen zijn) laten dat zeer goed zien. Maar ook enkele publicaties van toen hij nog bisschop in Evreux was liegen er niet om: in 1991 zijn "Lettre ouverte à ceux qui prêchent la guerre et la font faire aux autres" ("Open brief aan hen die de oorlog prediken en hem door anderen laten voeren") en in 1994 zijn "Wat heb je met je broeder gedaan? Een pleidooi voor asielverlening", Nederlandse vertaling door Jos Smeets o.p.

Zijn 'methodiek' schreef hij uit in "Woorden zonder grenzen" (1993). De zeven kleine hoofdstukken kregen titels mee die in onze taal als imperatieven kunnen gelezen worden: (1) Je stem op het spel zetten; (2) Uitgaan van de armen; (3) Het woord bevrijden; (4) Laten zien; (5) Kiezen voor doorzichtigheid; (6) De grenzen overstijgen en (7) Het woord kwistig rondstrooien.

Hij verkondigt geen theorie. Hij zegt niet wat mensen moeten denken. Hij beweert nooit de waarheid te bezitten, maar spreekt een vrij woord – en nodigt uit tot een vrij wederwoord. Maar ook op andere manieren toonde hij zich iemand die zich de 'geest van de geweldloosheid' heeft eigen gemaakt. Vooral bij het onrecht dat hem werd aangedaan in 1995 heeft hij consequent geweldloos gehandeld:

1. Hij heeft zich niet 'zo maar' laten doen. Dit wil ook zeggen: hij heeft geweigerd zelf zijn ontslag in te dienen, zoals Gantin het vroeg op die 12^e januari 1995.
2. Hij heeft niet onder stoelen of banken gestoken dat hij dit als schrijnend onrecht heeft ervaren, en dat dit hem veel pijn deed.
3. Hij heeft 'aanvaard' wat niet in zijn macht lag. Hij heeft nooit actief de strijd aangeboden om eerherstel te bekomen. Wanneer het er even naar uitzag dat hij wel weer volwaardig als bisschop een plaats zou krijgen (rond 2000), werd ook bij hem de hoop gewekt. Maar daarvoor zijn vrijheid van spreken opgeven, dat was teveel gevraagd!
4. Hij heeft op geen enkele manier "kwaad met kwaad vergolden". Is altijd met respect blijven spreken over wie hem dit onrecht aandeed, en heeft ook niet nagelaten zijn waardering te uiten voor uitspraken en stellingnames van zijn 'tegenstanders' die hij wist te waarderen.
5. Hij is niet blijven steken in een 'slachtofferrol', maar heeft van de nieuwe situatie een 'opportuniteit' gemaakt; hij heeft de nieuwe mogelijkheden ontdekt en opgepakt: de vrijheid om nog meer met uitgeslotenen bezig te zijn, en vanaf dat moment wel degelijk als lotgenoot, als 'ervaringsdeskundige', en om via het internet te bouwen aan een virtueel bisdom, "Partenia".

(tekst: Jan Vanden Berghe)